

Grodzisk Wlkp. dn. 21 listopada 2022 r.

L.dz. 1815/2022

Pani
Klaudia Kamińska
Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich
Krajowy Mechanizm Prewencji Tortur
Al. Solidarności 77
00 – 090 Warszawa

Dot. spr. KMP.573.13.2022.KK

W związku z obowiązkiem przekazania informacji o sposobie realizacji zaleceń wydanych przez przedstawicieli Biura Rzecznika Praw Obywatelskich Krajowego Mechanizmu Prewencji Tortur po wizytacji w dniach 19 – 21 lipca 2022 r. w Zakładzie Poprawczym w Grodzisku Wielkopolskim informuję, że:

- 1. Zalecenie nr 1 - zrealizowano, realizowane na bieżąco** – w związku z wprowadzeniem nowej Ustawy o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz.U. z 2022 poz. 1700), wszyscy wychowankowie poddawani są badaniom lekarskim zgodnie z zapisami Art. 125 ust. 3
- 2. Zalecenie nr 2 – zrealizowano** – po raz kolejny przypomniano pielęgniarce o konieczności właściwego dokumentowania wszelkich urazów wykrytych podczas wykonywania badań. Pomimo odnotowywania na specjalnych formularzach (tzw. „mapa ciała”) widocznych blizn i tatuaży, zobowiązano personel medyczny do wykonywania zdjęć, które winny być dołączane do danych podopiecznych (za ich zgodą).
- 3. Zalecenie nr 3 – zrealizowano częściowo** – mając na względzie charakter Zakładu Poprawczego w Grodzisku Wlkp., a także dotychczasowe postępowanie i czyny

popelnione przez nieletnich w nim przebywających, niewątpliwym jest fakt wzmożonego nadzoru także w porze nocnej.

Na podstawie pisma nadzorczego (DSRiN.III – 7050-33/17) oraz „Procedury pełnienia dyżuru nocnego przez pracowników pedagogicznych w internacie Zakładu Poprawczego w Grodzisku Wlkp.” kontrola nocna polega między innymi na wizualnej ocenie stanu zabezpieczenia pomieszczeń oraz przebywających w nich wychowanków. Tego typu działania, pomimo ich ewentualnej niedogodności, w dużej mierze doprowadziły do całkowitego wyeliminowania wydarzeń nadzwyczajnych, w tym samookaleczeń i prób samobójczych, w porze nocnej na terenie naszego zakładu. Także sami nieletni nigdy nie zgłaszali uwag na temat uciążliwości kontroli ich pomieszczeń przeprowadzanych w porze nocnej przez dyżurujących pracowników. Mając jednak na względzie zalecenia RPO oraz Komitetu Ministrów dla państw członkowskich w sprawie europejskich reguł dla młodocianych przestępców objętych sankcjami lub środkami alternatywnymi, poleciłem aby inspekcje nocne pomieszczeń odbywały się z możliwie najmniejszym natężeniem światła latarki, bez oświetlania twarzy, tak by nie zakłócać regeneracji organizmu wychowanków.

4. **Zalecenie nr 4 – zrealizowano** – Z wychowankami cyklicznie przeprowadzane są zajęcia dotyczące ich praw i obowiązków. Jednakże, w związku z zaleceniami RPO, po raz kolejny zobowiązano wychowawców internatu do przeprowadzenia pogadank, mających poszerzyć świadomość nieletnich na temat ich prawa do składania skarg, także za pomocą tzw. „telefonu skargowego” znajdującego się na terenie Zakładu.

5. **Zalecenie nr 5 - zrealizowano, realizowane na bieżąco** – Kontakty z osobami spoza zakładu zostały określone w Art. 115 ust. 5 Ustawy o wspieraniu o resocjalizacji nieletnich. Na podstawie ww. przepisu w Zakładzie Poprawczym w Grodzisku Wlkp. obowiązuje „Procedura kontaktu z obrońcą lub pełnomocnikiem na terenie Zakładu Poprawczego w Grodzisku Wlkp.”. Zgodnie z nią „nieletni ma prawo do osobistego kontaktu z obrońcą (z wyboru lub z urzędu) oraz z pełnomocnikiem na terenie placówki”, a „spotkanie nieletniego z obrońcą/pełnomocnikiem odbywa się w wyznaczonym przez dyrektora miejscu i czasie na terenie zakładu”.
Co do zasady, mając na względzie szeroko rozumiane bezpieczeństwo, miejscem odwiedzin jest wydzielona i monitorowana sala odwiedzin. Jednakże w przypadku

zgłoszenia przez pełnomocnika i/lub nieletniego konieczności spotkania w pomieszczeniu niemonitorowanym, każdorazowo prośba taka jest realizowana z zachowaniem wszystkich środków ostrożności. Jednocześnie pragnę przypomnieć, że także podczas wizytacji przedstawicieli RPO KMPT, biorąc pod uwagę wnioski wizytujących, wszystkie rozmowy z wychowankami odbywały się w niemonitorowanych miejscach odosobnienia.

6. **Zalecenie nr 6 i 8 – w trakcie realizacji** – pracownicy zespołu diagnostyczno – korekcyjnego i osoby realizujący awans zawodowy zostały zobligowane do przygotowania i przeprowadzenia dokształcania w ramach WDN podczas Rady Zakładu. Szkolenia mają obejmować zagadnienia Protokołu stambulskiego oraz wyculić na kwestię złego traktowania i rozpoznawania tortur.
7. **Zalecenie nr 7 i 9 – zrealizowano, realizowane na bieżąco** – wszyscy pracownicy w zakładzie (pedagogiczni i niepedagogiczni), objęci są cyklicznymi szkoleniami dotyczącymi podstaw prawnych stosowania środków przymusu bezpośredniego (ŚPB). Dodatkowo dla strażników, także okresowo, organizowane są praktyczne zajęcia podnoszące umiejętność jak najmniej inwazyjnego stosowania ŚPB.
W najbliższym czasie (do końca roku) zaplanowane jest szkolenia z zakresu radzenia sobie w sytuacjach trudnych i konfliktowych.
W „Planie doskonalenia pracowników pedagogicznych w Zakładzie Poprawczym w Grodzisku Wlkp.” na kolejne lata wpisane zostały szkolenia z zakresu komunikacji interpersonalnej i przeciwdziałania wypaleniu zawodowemu.
Podejmowane są także działania mające na celu umożliwienie, od nowego roku, uczestnictwa w zewnętrznej superwizji całej kadrze pedagogicznej.
8. **Zalecenie nr 10 – zrealizowano, realizowane na bieżąco** – żywienie wychowanków w zakładach poprawczych oparte jest na podstawie posiadanych środków budżetowych przeznaczonych na ten cel oraz „Wytycznych Ministra Sprawiedliwości w sprawie określenia wysokości stawek dziennych wyżywienia, wartości dziennej normy wyżywienia oraz rodzaju diet wydawanych nieletnim przebywającym w zakładzie poprawczym lub schronisku dla nieletnich” (znak: DSRiN - III.7050.55.2019).

W Zakładzie Poprawczym w Grodzisku Wlkp. w ramach dziennej stawki żywieniowej wynoszącej aktualnie 11,50 zł./osobę, zapewniamy podopiecznym cztery posiłki dziennie – śniadanie, II śniadanie, obiad i kolację. Dodatkowo nieletni mają nieograniczony dostęp do chleba i w miarę możliwości do smalcu. Z prowadzonych analiz wynika, że wartość kaloryczna dziennych posiłków mieści się w normie żywienia dla grupy wiekowej podopiecznych przebywających w zakładzie, a nawet tą normę przekracza. Przestrzegana jest też ilość składników odżywczych.

Od kilku lat, wychodząc naprzeciw prośbom nieletnich, brane są pod uwagę ich sugestie dotyczące wyżywienia, a oni sami zostali włączeni do układania jadłospisów.

W roku szkolnym 2022/2023, wzorem lat ubiegłych, w ramach zajęć dodatkowych zaplanowane zostało koło kulinarne. Jego celem jest między innymi zwiększenie ilości pożywienia poza podstawowymi posiłkami.

Jako dyrektor, z własnej inicjatywy, w celu poprawy jakości i ilości żywienia, nawiązałem kontakt z Wielkopolskim Bankiem Żywności, których dążeniem było nieodpłatne pozyskanie żywności. Aktualnie w wyniku rozmów nieletni cyklicznie korzystają z prowiantu przekazanego przez WBŻ.

9. Zalecenie nr 11 – realizowane na bieżąco – corocznie, kierownik internatu zobligowany jest do przedstawienia dokumentów w postaci „Planu pracy internatu w okresie wakacyjnym” oraz „Sprawozdania z pracy internatu w okresie wakacyjnym”. Tegoroczne podsumowanie wykazało realizację założeń przyjętych przed rozpoczęciem wakacji. Polegały one na zintegrowanych oddziaływaniach, mających na celu wszechstronny rozwój wychowanków, korygowanie ich niewłaściwych postaw, oraz wyrabianie zachowań pożądanых społecznie. Zmianie uległy jedynie formy oddziaływań – organizowano przede wszystkim zajęcia o charakterze rekreacyjnym, kształtujące umiejętność konstruktywnego wypoczynku.

Zajęcia w internacie wynikały z przygotowanych przez wychowawców planów pracy i obejmowały:

- zajęcia sportowo rekreacyjne,
- zajęcia muzyczne, plastyczne, modelarskie,
- zajęcia kulinarne,
- zajęcia z elementami dogoterapii,
- zajęcia gospodarczo – porządkowe,

- prace na rzecz zakładu,
- prace społecznie użyteczne w środowisku lokalnym,

W ramach zajęć rekreacyjnych w środowisku otwartym organizowano wyjazdy na ryby oraz wycieczkę w góry.

Nie odnotowano żadnych wydarzeń nadzwyczajnych o charakterze indywidualnym i grupowym, które mogłyby być wynikiem niezaplanowanego czasu.

10. Zalecenie nr 12 – realizowane na bieżąco – w Zakładzie Poprawczym w Grodzisku

Wlkp. prowadzone są remonty i inwestycje mające na celu podniesienie jakości warunków bytowych nieletnich. W ostatnich latach przeprowadzono kompleksowe remonty poszczególnych grup wychowawczych (odnawianie ścian, wylanie nowych posadzek, częściowy remont łazienek, doposażenie w niezbędne sprzęty). Powstały nowe sale do zajęć dydaktycznych, zewnątrz kompleks do zajęć sportowych – workout, wyremontowane zostały 2 garaże, wyremontowano i odnowiono całą elewację muru zewnętrznego ZP, wykonanie odwodnienie rampy, odnowiono i wyposażono salę do zajęć siłowych i kardio. Doposażono warsztaty szkolne w nowoczesne urządzenia.

Od wielu lat kolejni dyrektorzy zabiegają o pozyskanie środków na budowę niezbędnej sali gimnastycznej. Działania te będą podejmowane w dalszym ciągu.

DYREKTOR
Zakładu Poprawczego
w Grodzisku Wlkp.

Sebastian Szwedziński